

Skrivekunstskolen, et høringssvar til Kultur & Sundhedsplanen 2020

Det er opløftende, at Aarhus Kommune vil gå ind og støtte nye som etablerede initiativer i forbindelse med kultur og sundhed. I det følgende høringssvar er bestræbelsen at kaste lys over Skrivekunstskolens (SKS) rolle i feltet samt redegøre for, i korte træk, hvad SKS generelt er. Jeg håber, det kan tjene til inspiration i det videre arbejde med at indsamle viden og etablere samarbejder.

Om Skrivekunstskolen

SKS har siden januar 2013 været et tilbud, hvor unge mellem 18 og 30 år modtager 20 timers ugentlig undervisning på et forårs- eller et efterårssemester. Skolen er organisatorisk forbundet med Aarhus Litteraturcenter og har et solidt samarbejde med FO Aarhus' daghøjskole Gimle. Skolen har til huse på Godsbanen i lokalet Vogn 1. Se evt. tidslinje for skolen i bilag 2.

Vores elever

Som daghøjskole støtter vi unge aktivitets- og uddannelsesparate, der finder vej til skolen med bevilling fra kommunen. Derudover tiltrækker vi unge, der vil prøve deres talent af og selv betaler for forløbet. Blandingen af såkaldt stærke og sårbare unge skaber en social dynamik, der med fællesskabet som fikspunkt modvirker stigma og fordomme.

SKS-Treenigheden

Vores kerneværdier er samlet i treenigheden Talentudvikling, Sundhed og Uddannelsesafklaring med Fællesskabet som samlende princip. For mere om Talentudvikling og Uddannelsesafklaring se bilag 1. Det er helt afgørende for vores sundhedsfremmende praksis, at der er samspil mellem værdierne. På skolen får eleverne identitet som forfattere og bliver behandlet som sådan. De er ikke deres diagnoser ej heller andre problemer. Som Jacob fra årgang E18 skriver: ”Det, at man som elev på Skrivekunstskolen kaldes forfatter, har en vigtig signalværdi. Det betoner, at eleverne tages alvorligt som skrivende, og når man tages alvorligt af andre, tager man også sig selv mere alvorligt.” (Se Jacobs og andre elevudtalelser i bilag 3).

Fællesskabet er den store motor. Vi lærer sammen, skriver sammen, læser hinanden, udvikler os, spejler os, hjælper hinanden og danner venskaber. Det er på den basis, at man som sårbar person inkluderes i et miljø, hvor litteraturen er omdrejningspunkt.

Mental sundhed og usundhed

De sårbare af vores elever (som i øvrigt ikke er begrænset til dem i uddannelsesafklaring) er typisk udfordret af faktorer som angst, depression, Aspergers, ensomhed, trivselsproblemer, lavt selvværd, manglende struktur i hverdagen, hjemløshed og stress. Målsætningen er via tekstlæsningens og -skrivningens terapeutiske potentiale og socialt samvær at hjælpe de udsatte unge til et mere positivt ståsted.

Som noget nyt har vi desuden valgt at afsætte ressourcer til projektet Kulturvitaminer, der indtil videre løber frem til sommeren 2021. Projektet har i sigte via kulturoplevelser at hjælpe langtidssygemeldte borgere på fode igen. Kulturvitaminer bliver ikke en del af hverdagen på SKS, da målgruppen aldersmæssigt falder uden for vores. Engagementet er pt. ugentligt. Alligevel bakker skolen op i det omfang, vi kan, og stiller undervisningslokalet til rådighed, fordi vi tror på, at litteraturen rent faktisk kan gøre en forskel. Vi ser det jo dagligt.

Den pædagogiske metode og deraf følgende terapeutiske potentiale

På skolen arbejder eleverne med kreativ skrivning og litteraturkendskab, og en stor del af undervisningen består af læsning og kritik af elevernes egne tekster. Det er ikke altid, det sker, men ofte behandler elevernes tekster tematikker med udspring i personligt, selvoplevet og måske traumatisk stof. Der er på skolen ikke regler for, hvad tekster må handle om. Eleverne instrueres i, at al tekst, som læses i kritiksammenhæng, må betragtes som fiktion. Det bevirker, at eleverne via deres tekster etablerer et frirum, hvor de kan få afløb for deres følelser og tanker – i en kunstnerisk/litterær (modsat privat/prekær) kontekst. Hermed træder tekstlæsningens terapeutiske potentiale i kraft. Det skal bemærkes, at kritikken altid har et kreativt og fagligt formål. Skolen forsøger ikke at erstatte psykologens praksis. Var kritikken alene til af terapeutiske grunde, ville det armlængdeprincip, hvor læsningen kan dreje sig om fx traumatiske oplevelser i en ik-

ke-personlig, objektiv sammenhæng, slet ikke være der, hvorfor den terapeutiske gevinst ville gå tabt. Således bliver det personlige stof, traumatisk eller ej, positivt ladet som ”noget at skrive om”. At have en emotionel ballast er en styrke, når den kreative udfoldelse er i gang, ikke en svaghed.

Litteraturen er de introvertes kunstart. Med kreativ skrivning og læsning af tekster kan vi nå de unge, som ikke magter det udadvendte og har brug for fordybelse i et felt, der passer dem. Derfor er det vigtigt, at der er trygge rammer, når eleverne introduceres til det at skulle læse op i andres påhør. Det være sig både i kritiksituationen, hvor kun holdet er til stede, og til de offentlige oplæsningsarrangementer, skolen jævnligt er vært for.

Nogle tal

Vi møder ofte den opfattelse, at skolen på en eller anden vis må være underbygget af et driftstilskud. Det er desværre ikke tilfældet. Skolen er finansieret af elevbetalinger, daghøjskolepladser og folkeoplysningsmidler. I 2019 var omkostningen pr elev kr. 17.000. Havde vi haft det budget, som vi kunne ønske os, ville det tal være kr. 23.000-28.000 alt efter hvor mange elever, der regnes med. Forskellen skyldes, at lønudgifter i forbindelse med administration og undervisning er de eneste variabler, der kan få regnskabet til at hænge sammen. Derfor må skolen forlade sig på, at dens undervisere arbejder til den løn, der nu er. Ellers ville der ikke være nogen skole. Men hvad vi ikke har i kroner og ører, har vi til gengæld i passion og engagement.

Skulle nærværende høringsvar have vakt interesse, står døren er altid åben.

Kærlig hilsen

Christian Djurhuus